

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroul permanent al
Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și al art. 47 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru modificarea Codului fiscal al Republicii Moldova nr.1163/1997 (privind anularea înregistrării statutului de plătitor al TVA).

- Anexe: 1. Proiectul de lege – *2 file*
2. Nota de fundamentare – *3 file*

Deputați în Parlament

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea Codului fiscal al Republicii Moldova nr.1163/1997
(privind anularea înregistrării statutului de plătitor al TVA)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. Codul fiscal nr.1163/1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1) La articolul 113

a) După alineatul (1) se introduc alineatele (1¹) și (1²) cu următorul cuprins:

„(1¹) Subiecții impozabili înregistrați în calitate de plătitori de TVA, a căror valoare a livrărilor impozabile în ultimele 12 luni consecutive nu a depășit pragul obligatoriu prevăzut la art. 112 alin. (1) și pentru care nu există alte temeieri de înregistrare obligatorie în condițiile art. 112, au dreptul la anularea înregistrării în calitate de plătitor de TVA, în baza cererii.

(1²) Serviciul Fiscal de Stat este obligat să examineze cererea și să emită decizia de anulare în termen de 10 zile lucrătoare de la data depunerii cererii, fără obligativitatea efectuării unui control fiscal prealabil, cu excepția cazurilor identificate în baza analizei de risc. Dreptul organului fiscal de a efectua control fiscal ulterior nu este afectat.

b) Alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Data anulării înregistrării ca contribuabil al TVA se consideră data intrării în vigoare a deciziei Serviciului Fiscal de Stat privind anularea înregistrării. În cazurile în care decizia privind anularea înregistrării se emite în baza unui act de control, data anulării înregistrării se consideră data întocmirii actului de control.”

c) După alineatul (4) se introduce alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) Obligația fiscală privind TVA aferentă stocurilor de mărfuri și mijloacelor fixe, calculată conform alin. (3), în cazul anulării înregistrării în temeiul alin. (1¹), poate fi achitată în rate egale pe o perioadă de până la 12 luni consecutive, în baza cererii contribuabilului și a graficului de achitare aprobat de Serviciul Fiscal de Stat, în condițiile stabilite de Codul fiscal și actele normative subordonate.

Pe perioada eşalonării nu se aplică majorări de întârziere (penalități), cu condiția respectării graficului de achitare. În cazul nerespectării graficului, obligația rămasă se achită potrivit regulilor generale.”

Art. II. – Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prin derogare de la prevederile art. 56 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prezenta lege intră în vigoare la expirarea termenului de 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul, prin intermediul Ministerului Finanțelor și Serviciului Fiscal de Stat, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, va ajusta actele normative subordonate, procedurile interne și sistemele informaționale necesare pentru aplicarea prevederilor art. 113 alin. (1¹)–(1²) și alin. (4¹) din Codul fiscal.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Chișinău

Nr.

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

la proiectul de lege pentru modificarea Codului fiscal al Republicii Moldova nr.1163/1997 (privind anularea înregistrării statutului de plătitor al TVA)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de lege privind modificarea Codului fiscal al Republicii Moldova nr.1163/1997 este elaborat și înregistrat de către un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova, membri ai fracțiunii „Partidul Nostru”.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Temeiul legal îl constituie art. 73 din Constituție, care consacră dreptul la inițiativă legislativă al deputaților, precum și prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, inclusiv cerințele privind fundamentarea necesității intervenției legislative.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Plafonul de la care apare obligația de înregistrare în calitate de plătitor TVA a fost majorat la 1,7 milioane lei. În practică, o parte importantă a agenților economici s-au înregistrat ca plătitori TVA în perioada în care plafonul era mai mic (de exemplu 1,0–1,2 milioane lei), fie pentru că au depășit atunci pragul, fie pentru a lucra cu parteneri care solicitau facturi cu TVA. Ulterior, din motive obiective (scăderea vânzărilor, sezonabilitate, restrângerea activității, pierderea unor contracte, schimbarea pieței), cifra lor de afaceri a rămas sub plafonul actual. Cu toate acestea, statutul de plătitor TVA se menține, ceea ce generează costuri și obligații administrative care, pentru un business mic, devin disproporționate: evidență distinctă pe TVA, facturare și raportare specifică, depunerea declarațiilor, verificări și corespondență fiscală mai frecventă, precum și riscul de sancțiuni pentru erori formale. În consecință, contribuabilii cu activitate sub plafon solicită revenirea la statutul de neplătitor TVA, pentru a reduce povara administrativă și pentru a-și adapta activitatea la volumul real de operațiuni. Cadrul normativ actual reglementează anularea înregistrării în calitate de plătitor TVA în art. 113 din Codul fiscal, însă nu oferă o procedură suficient de clară și previzibilă pentru situația în care contribuabilul nu mai întrunește condițiile de înregistrare obligatorie potrivit plafonului. Legea nu stabilește expres și complet: criteriile de eligibilitate pentru anularea la cerere sub plafon, termenul concret de examinare, data exactă a anulării și efectele întârzierilor administrative. În lipsa acestor elemente, contribuabilul nu are certitudine juridică privind momentul din care încetează obligațiile specifice TVA, iar practica administrativă poate fi neuniformă: în cazuri similare, soluțiile pot diferi de la o situație la alta, ceea ce afectează principiul tratamentului egal și predictibilitatea raporturilor fiscale. Totodată, anularea înregistrării nu este un simplu act formal: ea implică și reguli fiscale privind stocurile de mărfuri și mijloacele fixe pentru care a fost exercitat dreptul de deducere, ceea ce poate genera o obligație de plată imediată. Pentru contribuabilii mici, această obligație poate crea dificultăți de lichiditate, chiar atunci când anularea este justificată obiectiv de faptul că activitatea este sub plafon. În lipsa unei soluții clare în lege privind eşalonarea acestei obligații, contribuabilul poate fi descurajat să revină la regimul corespunzător volumului său de activitate sau poate intra în dificultate financiară. Prin urmare, se impune completarea Codului fiscal cu o procedură expresă, clară și uniform aplicabilă de anulare, la cerere, a înregistrării în calitate de plătitor TVA pentru contribuabilii care nu mai depășesc plafonul relevant, precum și cu reguli clare privind termenul, data anulării, stabilirea

unui termen clar de examinare a cererii și emitere a deciziei de anulare și posibilitatea de achitare eșalonată a obligației TVA aferente stocurilor și activelor.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul urmărește: (i) asigurarea certitudinii juridice asupra statutului de plătitor TVA; (ii) reducerea costurilor administrative disproporționate pentru contribuabilii cu activitate sub plafon; (iii) uniformizarea practicii de administrare fiscală; (iv) menținerea protecției intereselor bugetare prin reguli clare privind obligațiile la anulare.

În acest sens, proiectul prevede, în principal:

- introducerea unui temei expres de anulare, la cerere, a înregistrării ca plătitor TVA pentru subiecții impozabili a căror valoare a livrărilor impozabile în ultimele 12 luni consecutive nu depășește plafonul prevăzut de Cod și care nu întrunesc alte temeuri de înregistrare obligatorie;
- stabilirea unui termen clar de examinare a cererii și emitere a deciziei de anulare, fără condiționarea cererii prin efectuarea unui control fiscal prealabil, cu menținerea dreptului organului fiscal de a efectua controale ulterioare, în baza analizei de risc;
- instituirea unui termen clar de examinare a cererii și emitere a deciziei de anulare de către autoritatea fiscală, astfel încât contribuabilul să nu fie prejudiciat de întârzieri administrative.
- precizarea datei anulării înregistrării pentru cazurile de anulare la cerere în vederea eliminării incertitudinii privind momentul încetării obligațiilor TVA;
- introducerea posibilității de achitare în rate egale, pe 12 luni consecutive, a obligației TVA aferente stocurilor de mărfuri și mijloacelor fixe ce apare la anulare, cu condiția respectării graficului de achitare, pentru a evita șocuri de lichiditate și a încuraja conformarea voluntară.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Au fost avute în vedere următoarele opțiuni alternative: (a) menținerea regimului actual, cu detaliera procedurii exclusiv prin acte administrative ale autorității fiscale; (b) introducerea unor recomandări/ghiduri neobligatorii; (c) modificări limitate, fără aprobarea tacită și fără eșalonare.

Aceste opțiuni nu asigură un drept clar și previzibil al contribuabilului, nu elimină riscul practicilor neuniforme și nu garantează termene certe de soluționare. În lipsa unei reglementări exprese în Cod, contribuabilul rămâne dependent de soluții administrative variabile, iar incertitudinea asupra momentului anulării și a obligațiilor aferente persistă. Soluția aleasă oferă un cadru legal complet, simplu de aplicat și coerent cu principiile bunei administrări și ale securității juridice.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul contribuie la standardizarea activității Serviciului Fiscal de Stat prin reguli clare privind eligibilitatea, termenele și efectele anulării. Se anticipează reducerea litigiilor și a solicitărilor repetate generate de interpretări neuniforme. Implementarea presupune ajustarea procedurilor interne, a registrului plătitorilor TVA și a formularelor/instrucțiunilor relevante, fără a impune sarcini administrative disproporționate.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Pe termen scurt, efectul bugetar este limitat, deoarece măsura vizează contribuabili a căror activitate se situează sub plafonul de înregistrare obligatorie, iar volumul operațiunilor supuse TVA este relativ redus. Totodată, proiectul menține mecanismul fiscal existent privind obligațiile aferente stocurilor și mijloacelor fixe la anularea înregistrării, ceea ce reduce riscul pierderilor bugetare nejustificate.

Eșalonarea pe 12 luni nu anulează obligația fiscală, ci doar distribuie în timp achitarea acesteia, cu efect de facilitare a conformării. Estimările cantitative urmează a fi realizate în cadrul avizării guvernamentale, în baza datelor agregate de administrare fiscală.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Măsura reduce costurile de conformare pentru agenții economici cu volum redus de activitate, prin eliminarea menținerii forțate a statutului de plătitor TVA atunci când nu mai există necesitate obiectivă. Se îmbunătățește predictibilitatea fiscală, se reduc cheltuielile administrative (evidență, declarare, raportare), iar contribuabilii au posibilitatea unei tranziții mai echilibrate, inclusiv prin eşalonarea obligațiilor apărute la anulare

4.4. Impactul social

Prin reducerea poverii administrative și creșterea predictibilității pentru întreprinderile mici și mijlocii, proiectul poate susține menținerea și dezvoltarea activităților economice locale, cu efecte pozitive indirecte asupra ocupării forței de muncă și stabilității veniturilor.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Nu este aplicabil.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Nu este aplicabil

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și ale Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul urmează a fi publicat și supus consultărilor publice. La etapa de avizare se vor solicita opiniile Guvernului, Ministerului Finanțelor, Serviciului Fiscal de Stat și altor autorități relevante.

7. Concluziile expertizelor

Potrivit art. 58 din Regulamentul Parlamentului și art. 36–37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul va fi remis Guvernului pentru avizare și Centrului National Anticorupție pentru efectuarea expertizei anticorupție

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul se încorporează în cadrul normativ existent prin modificarea și completarea art. 113 din Codul fiscal, cu corelarea efectelor anulării înregistrării cu regulile privind ultima perioadă fiscală. Proiectul nu schimbă arhitectura generală a TVA, ci introduce o procedură clară de anulare, la cerere, pentru contribuabilii care nu mai întrunesc condițiile de înregistrare obligatorie, asigurând aplicarea unitară și previzibilă a normelor.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea prevederilor proiectului va fi asigurată prin: (i) ajustarea de către Serviciul Fiscal de Stat a procedurilor interne de examinare a cererilor, a registrului plătitorilor TVA și a fluxurilor informaționale; (ii) actualizarea formularelor și instrucțiunilor de completare, inclusiv a celor privind ultima perioadă fiscală și obligațiile la anulare; (iii) aprobarea și aplicarea graficelor de eşalonare, în baza cererii contribuabilului, precum și stabilirea unui mecanism administrativ simplu de monitorizare a respectării acestora; (iv) informarea contribuabililor și instruirea personalului relevant pentru aplicarea uniformă a noilor prevederi.

Deputat în Parlament: